

Wieser gegn Austurríki

Dómur frá 22. febrúar 2007

Mál nr. 2293/03

3. gr. Bann við ómannlegri og vanvirðandi meðferð

Vanvirðandi meðferð. Líkamsleit.

1. Málsatvik

Kærandi, Ewald Wieser, er austurrískur ríkisborgari, fæddur árið 1958 og býr í Dornbirn í Austurríki. Í kjölfar ásakana frá eiginkonu kæranda var gefin út húsleitarheimild og handtökuskipun á hendur honum þann 9. febrúar 1998 vegna grunsemda um að hann hefði ráðist á og nauðgað eiginkonu sinni og hótað henni með skotvopni, misnotað stjúpdóttur sína kynferðislega og að hann hefði í förum sínum myndbandsspólur með barnaklámi. Um hádegisbil sama dag réðust sex grímuklæddir og vopnaðir sérsveitarmenn lögreglunnar inn á heimili kæranda. Hann var neyddur til þess að leggjast á gólfíð þar sem hann var síðan handjárnaður. Því næst var hann klæddur úr öllum fötum og gerð á honum vopnaleit áður en hann var færður aftur í fót sín og ýtt á gólfíð þar sem hann þurfti að liggja í um fimmtán mínútur með hné lögreglumanns í hnakkanum, á meðan aðrir lögreglumenn gerðu húsleit á heimili hans. Kærandi hélt því fram að hann hefði verið með bundið fyrir augun meðan á öllu þessu stóð og að hann hefði ítrekað óskað eftir því að klæðast, en hann hafði misst þvag vegna þess hversu innrásin var harkaleg, án þess að fá nokkur viðbrögð frá lögreglunni sem hafi verið með hótanir í hans garð. Kærandi hélt því jafnframt fram að hann hafi verið í handjárnnum allan tímann, þrátt fyrir að hafa verið rólegur og sýnt samstarfsvilja meðan á húsleitinni stóð og í varðhaldinu sem hann sætti í kjölfar handtökunnar. Kærandi var yfirheyrður á lögreglustöð áður en honum var sleppt kl. 3.40 um nóttina og færður til heimilis síns. Ekki var ákært í máli kæranda.

Þann 3. mars 1998 kvartaði kærandi til sjálfstæðrar stjórnarsýslunefndar vegna meðferðarinnar sem hann sætti af hálfu lögreglunnar. Tvær skýrslutökur fóru fram í málinu. Þar staðfestu tveir lögreglumenn sem tóku þátt í aðgerðinni að kærandi hefði verið upplýstur um húsleitar- og handtökuheimildirnar áður en hann var klæddur úr öllum fötum og svo leitað á honum, en neituðu því að kæranda hefði verið haldið í gólfinu með hné lögreglumanns í hnakkanum og höfnuðu því að honum hefði verið hótað. Lögreglan upplýsti einnig að eiginkona kæranda hefði sagt að hann væri ofbeldishneigður og drykkfelldur, ætti skotvopn og hefði æft bardagaíþróttir í mörg ár, auk þess sem hann hefði oft tekið á móti henni þegar hún kom heim til þeirra með vopn í hendi. Stjórnarsýslunefndin komst að þeirri niðurstöðu að synjun lögreglunnar á beiðni kæranda um að fá að skipta um fót fæli í sér vanvirðandi meðferð í skilningi 3. gr. sáttmálans og töldu hann eiga rétt á 2.400 evrum í skaðabætur. Ekki var fallist á að önnur atvik við handtökuna hefðu falið í sér meðferð sem fæli í sér brot á 3. gr. sáttmálans.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi taldi meðferð þá er hann sætti við húsleit og handtöku vera vanvirðandi í skilningi 3. gr. sáttmálans.

Niðurstaða

Dómstóllinn taldi að í ljósi þess hversu alvarlegum ásökunum kærandi sætti, auk þess sem talið var að hann væri vopnaður og hættulegur, gæti sú ráðstöfun að ráðast inn á heimili hans með sex grímuklædda og vopnaða menn ekki talist brot gegn 3. gr. sáttmálans. Að sama skapi taldi dómstóllinn að sú ákvörðun að hafa kæranda í handjárnnum í tæpar fjórar klukkustundir meðan á

aðgerðum stóð á heimili hans hafi ekki verið nægilega alvarleg til þess að varða við ákvæði 3. gr. sáttmálans, enda hafði handtakan ekki verið fyrir augum almenninga auk þess sem hún hafði hvorki valdið honum líkamlegum né andlegum skaða. Dómstóllinn taldi sig ekki geta tekið afstöðu til þess hvort hótanir lögreglumanna í garð kæranda annars vegar og það að hann hafi verið neyddur til þess að liggja á gólfinu með hné lögreglumanns í hnakkanum hins vegar hefðu átt sér stað, enda hefðu innlendir dómstólar ekki komist að þeirri niðurstöðu að þeir atburðir hefðu átt sér stað. Varðandi leit sem framkvæmd var á kæranda á meðan hann var nakinn taldi dómstóllinn að kærandi hefði verið einstaklega varnarlaus þegar lögreglumenn afklæddu hann. Dómstóllinn taldi að ekki hefði verið nauðsynlegt að færa kæranda úr fötunum til þess að leita á honum, sérstaklega þar sem hann var í handjárnnum og að þegar hafði verið leitað að vopnum á honum. Dómstóllinn taldi með vísan til þeirra sérstöku aðstæðna að leita á kæranda nöktum á meðan lögreglurannsókn fór fram á heimili hans hafi falið í sér óréttlætianlega meðferð sem var svo alvarleg að hún taldist vanvirðandi í skilningi 3. gr. sáttmálans.

Með vísan til 41. gr. sáttmálans voru kæranda dæmdar 3.000 evrur í miskabætur og 10.012,64 evrur vegna málskostnaðar.

Þrír dómáramur skiluðu séráliti í málinu.